

Ortaokul Öğrencilerinin Türkçe Ders Kitaplarında Yer Alan Metinlerdeki Karakterleri Rol-Model Alma Durumlarının İncelenmesi

Mustafa KAYA¹ , Erkan AYDIN²

Makale Bilgisi	Özet
Makale Türü : Araştırma Makalesi	Bu çalışmada, ortaokul öğrencilerinin Türkçe ders kitaplarında yer alan metinlerdeki karakterleri rol model alma durumlarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır. Nicel araştırma desenlerinden olan tarama yöntemi kullanılarak yapılan araştırmanın çalışma grubunu 356 ortaokul öğrencisi oluşturmuştur. Bu öğrencilerin seçimi için uygun örnekleme yöntemine başvurulmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak Erol ve Kaya (2022) tarafından güvenilirlik ve geçerliği yapılarak geliştirilen "Edebî Eserlerdeki Kahramanları Rol-Model Alma Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmanın veri toplama süreci "Google Forms" online anket uygulaması üzerinden gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın veri analizinde ise verilerin normallik varsayımlarına bakılarak normal olmadığı tespit edilmiş ve bu doğrultuda Mann-Whitney U testi ile Kruskal Wallis H testi kullanılarak analizler yapılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre ortaokul öğrencilerinin Türkçe ders kitaplarında yer alan hikâye edici metinlerdeki karakterleri rol model alma durumlarının yüksek düzeyde olduğu ve günlük televizyon izleme sıklığı değişkenine göre anlamlı sonuçlar ürettiği; cinsiyet, anne öğrenim durumu, baba öğrenim durumu, kitap okuma sıklığı, internette video izleme veya web sayfalarında gezinme sıklığı değişkenlerine göre ise anlamlı sonuçlar üretmediği tespit edilmiştir.
Geliş : 15 Haziran 2023	
Kabul : 31 Temmuz 2023	
Yayın : 1 Ağustos 2023	
Anahtar Kelimeler : Türkçe ders kitabı, karakterler, öğrenciler, rol alma.	

Examination of Secondary School Students' Role-Modeling of Characters in Texts in Turkish Textbooks

Article Information	Abstract
Article Type : Research Article	In this study, it was aimed to examine the role modeling of the characters in the texts in the Turkish textbooks of secondary school students according to various variables. The study group of the research, which was conducted using the survey method, one of the quantitative research designs, consists of 356 middle school students. Convenient sampling method was used for the selection of these students. The "Scale of Role-Modeling Heroes in Literary Works", which was developed by Erol and Kaya (2022) with reliability and validity, was used as a data collection tool in the study. The data collection process of the research was carried out through the "Google Forms" online survey application. In the data analysis of the research, it was determined that the data were not normal by looking at the normality assumptions and accordingly, Mann-Whitney U test and Kruskal Wallis H test were used. According to the results obtained from the research, it was determined that the middle school students' role modeling of the characters in the narrative texts in the Turkish textbooks was at a high level and produced significant results according to the variable of daily television viewing frequency, but did not produce significant results according to the variables of gender, mother's education level, father's education level, frequency of reading books, frequency of watching videos on the internet or surfing web pages.
Received : 15 June 2023	
Accepted : 31 July 2023	
Published : 1 August 2023	
Keywords : Turkish textbook, characters, students, role-taking.	

¹ Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, m.kaya@yyu.edu.tr

² Aksaray Üniversitesi, erkanaydin02@gmail.com

Kaynakça Gösterimi: Kaya, M. ve Aydın, E. (2023). Ortaokul Öğrencilerinin Türkçe Ders Kitaplarında Yer Alan Metinlerdeki Karakterleri Rol-Model Alma Durumlarının İncelenmesi. *Ihlara Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 31-40. DOI: <http://ihead.aksaray.edu.tr/tr/pub/ihead/article/1314932>

Citation Information: Kaya, M. & Aydın, E. (2023). Ortaokul Öğrencilerinin Türkçe Ders Kitaplarında Yer Alan Metinlerdeki Karakterleri Rol-Model Alma Durumlarının İncelenmesi. *Ihlara Journal of Educational Research*, 8(1), 31-40. DOI: <http://ihead.aksaray.edu.tr/tr/pub/ihead/article/1314932>

Giriş

Son yıllarda teknolojik gelişmelere paralel olarak eğitim-öğretim sürecinde kullanılan materyallerde önemli ölçüde bir değişim yaşandığını ve bu minvalde önemli gelişmeler olduğunu söylemek mümkündür. Ancak bu değişim ve gelişmelere rağmen her dönemde önemini koruyan -büyük ihtimalle de korumaya devam edecek olan- en önemli materyallerden biri ders kitaplarıdır. Güleç ve Demirtaş'a (2013: 77) göre ders kitapları, öğrencinin öğrenme yaşantılarına kaynaklık etmesi ve eğitim süreçlerinin hedeflediği sonuçlara ulaşması bakımından en önemli öğretim materyalleri arasında yer almaktadır.

Türkçe dersinin de temel amacı bilgi öğretmekten ziyade öğrencilerin temel dil becerilerini geliştirmektir. Nitekim bu becerilerin gelişiminde birçok eğitim-öğretim materyali kullanılmasının yanı sıra kullanılan en temel kaynak Türkçe ders kitaplarındaki metinlerdir (Kayman ve Kaya, 2021). Metinler dil becerisi edindirmenin temel araçlarıdır. Kaya ve Kardaş (2019: 324) ders kitaplarında bulunan metinlerin hayati öneme sahip olduğunu ifade etmektedir. Bu nedenle ders kitapları ağırlıklı olarak okuma metinlerinden oluşmaktadır. Alan yazın tarandığında metin kavramıyla ilgili birçok tanım yapıldığı görülmektedir. Erkul (2007: 96) metni ses, sözcük, cümle ve cümleden büyük birliklerin oluşturduğu bir yapı, Akbayır (2003: 84) ise anlamsal bütünlük içinde birbirini izleyen cümleler olarak tanımlamaktadır. Bu tanımlardan hareketle metni, bir ana fikri ortaya koymak için belli bir mantık içerisinde bir araya getirilmiş, anlamlı yapılar oluşturan cümleler topluluğu olarak ifade etmek mümkündür.

Türkçe dersindeki temel becerileri edindirmenin en önemli materyallerinden olan metinlerin birçok işlevi bulunmaktadır. Türkçe ders kitaplarındaki metinler, öğrencilerin ana dilin zevkine varmalarına; yerel ve evrensel değerleri içselleştirmelerine; bilişsel, sosyal ve duyuşsal olarak gelişmelerine; edebî ve estetik zevk kazanmalarına ve çeşitli değerler edinmelerine olanak sağlamaktadır (Solak ve Yaylı, 2009). Metinler, sağladığı bu yararların yanı sıra Türkçe dersindeki becerileri edindirmek için kullanılan en önemli araçtır. Bu nedenle Türkçe dersi öğretim programlarında metin türleri ve metinlerde yer verilmesi gereken ilkelerin neler olduğuyla ilgili çeşitli bilgilere yer verilmekte ve bu konu üzerinde hassasiyet ile durulmaktadır. Türkçe ders kitapları da bu ilkeler ışığında hazırlanmaktadır.

Cumhuriyet Dönemi boyunca hazırlanan Türkçe Dersi Öğretim Programları incelendiğinde, 1936 programından itibaren her sınıf düzeyinde öğrencilerin metinlerle temas ettirilmesinin gerekliliği üzerinde durulmuştur. Öğrencilerin "hikâye, tarih, seyahat, şiir, fen kitapları ile temas ettirilmesi" gerektiği vurgulanmıştır. 1949, 1968, 1981 programlarında da metnin önemine değinilmiş olup öğrencilerin seviyelerine uygun metin türleriyle Türkçe dersinin işlenmesi gerektiği üzerinde durulmuştur (Temizyürek ve Balcı, 2015). İlk defa 2006 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda metinlerin sınıflandırılması ve ders kitaplarında yer alacak metinlerde bulunması gereken özellikler hakkında detaylı bir bilgiye yer verilmiştir. İleriki yıllarda revize edilen her programda bu konuya detaylı olarak değinilmiş olup hangi sınıf düzeyinde hangi metin türlerinin işlenmesi gerektiğiyle ilgili çeşitli bilgilere yer verilmiştir. En son güncellenen 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda ise metin türleri; bilgilendirici metinler, hikâye edici metinler ve şiir olmak üzere üç ana başlık altında toplanmış, her ana başlık altında, hangi sınıf düzeyinde, hangi metin türlerinin işleneceği veya işlenebileceğiyle ilgili bilgiler yer almıştır.

Son Türkçe dersi öğretim programında hikâye edici metinler başlığı altında çizgi roman, fabl, hikâye, karikatür, masal, efsane, destan, mizahi fıkra, roman ve tiyatro türünden bahsedilmiş, Türkçe ders kitaplarında bu türlere yer verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Roman dışındaki tüm metin türlerinin ilkökul 1. sınıftan 8. sınıfa kadar (8. sınıf dâhil) işlenebileceği, yalnızca roman türünün ilkökul 4. sınıftan itibaren ders kitaplarında yer alabileceği ifade edilmiştir. Öğrencilerin temel dil becerilerini edinmeleri hususunda metinlerin yeri ve önemi yadsınamaz bir gerçektir. Yapılan birçok çalışmada öğrencilerin hikâye edici metinleri zevkle okudukları, bu metin türlerini daha kolay anladıkları ve kavradıkları, bu metin türlerine olan ilgi ve tutumlarının olumlu yönde olduğu tespit edilmiştir (Diakidoy, Stylianou, Karefillidou ve Papageorgiou, 2005; Kaya ve Kardaş, 2019; Kaya ve Çiftçi, 2020; Singer, Harkness ve Stewart, 1997; Yıldırım, Yıldız, Ateş ve Rasinski, 2010). Bu nedenle Türkçe ders kitaplarında hikâye edici metinlere önemli ölçüde yer verilmesi büyük önem taşımaktadır. Nitekim öğrencinin metne karşı geliştirdiği olumlu bir tutum onun okuma motivasyonunu artırmakla birlikte okuma alışkanlığı kazanmasında da etkili olabilmektedir.

Konularını hayatın yaşanmış veya yaşanması mümkün olaylarından alan (Ağca, 1999: 163) hikâye edici metinler; olay, karakter, yer ve zaman unsurlarından meydana gelir. Bu metin türlerinin ana omurgasını bu temel öğeler oluşturur. Eski Yunancada metale kazılmış damga, mühür, kimlik, oyulmuş, çizilmiş, kalıpla basılmış (Karatay, 2011: 1440) anlamlarına gelen karakter; okuyucunun özdeşim kurabileceği, okuyucu üzerinde etki gücüne sahip, olayın merkezinde yer alan kişi veya kişilerdir. Can (1999: 212) kişinin olayın içinde yer aldığı veya herhangi bir durumunda bulunduğunu belirtmektedir. Sever (2007: 64) karakteri sanatçının çeşitli yönlerden geliştirmiş olduğu, gerçek hayattan esinlenerek kendine has duyarlılığıyla şekillendirdiği bir kişilik olarak tanımlamaktadır. Bu kişiliğin okuyucu üzerinde önemli ölçüde etkili olabileceğini, onun davranışları üzerinde belirleyici bir güce sahip olabileceğini de göz ardı etmemek gerekir. Demirel ve diğerlerine (2010: 65) göre yazar ileti ve dil için gösterdiği hassasiyeti kahramanların oluşturulmasında da göstermelidir. Nitekim çocuğun kahramanlarla kendisini özdeşleştirebileceği, kendisini onların yerine koyabileceği, onları kendisine rol model alabileceği unutmamalıdır (Elkatmış ve Kayman, 2023). Sever (2013: 34) de okurun ya kahramanla özdeşim kurup onu kendisine benzettiğini ya da kahramanı kendisine rol model aldığı belirtmektedir. Bandura (1986: 47) modellemeyi; her zaman değerleri, tutumları ve düşünce kalıplarını aktarmanın en güçlü aracı ve davranışı olarak ifade etmektedir.

Rol model, taklit edilen ve değer verilip örnek alınan kişidir (Vescio vd., 2004). Bu kişiler bireyler tarafından onlar gibi ve onların konumunda olunmak istenenlerdir (Paice, vd. 2002). Özgökbel- Bilis (2014: 205) rol modellerin kimi zaman gerçek bir kişilik, kimi zamansa bir film kahramanı gibi sanal bir kişilik olabileceğini belirtmektedir. Rol modeller, hedef belirlemek ve bu hedeflere ulaşmak için bireyleri motive etmenin önemli bir yolu olarak görülmektedir (Morgenroth vd., 2015). Gibson (2004); rol modellerin kişiye kariyer edinme, öğrenme ve motivasyon sağlama konusunda rehberlik edip onu geliştireceğini belirtmektedir. Marshall (2003) ise bireyin rol modellere göre kendisini şekillendirip sosyalleştiğini dile getirmektedir.

İlgili alan yazın tarandığında; beşinci sınıf öğrencilerinin hikâye edici metin yazma becerileri (Anılan ve Kaynaş, 2015), okunabilirlik durumları, Türkçe öğretmeni adaylarının hikâye edici metinleri özetleme becerileri (Kurnaz ve Akaydın, 2015), eleştirel düşünme becerisinin kazandırılmasında hikaye edici metinlerin etkisi (Sur, 2021; Başçam-Çelik, 2011), hikaye edici metinlerin okuma motivasyonuna etkisi (Akdoğan, 2018) ve Türkçe ders kitaplarındaki hikâye edici metinlerin empati durumları açısından değerlendirilmesiyle (Kaya ve Erol, 2021) ilgili çeşitli çalışmaların yapıldığı tespit edilmiştir. Bunun yanında Aytan, Çalıcı, Erdem (2018) yaptıkları çalışmada öğrencilerin 7. sınıf Türkçe ders kitabında yer alan öyküleyici metin kahramanlarını rol model alma durumlarını tespit etmeye çalışmışlardır. Bu çalışmada ise ortaokul öğrencilerinin Türkçe ders kitaplarındaki hikâye edici metinlerinde yer alan kahramanları rol model alma durumlarını tespit etmek amacıyla Erol ve Kaya (2022) tarafından güvenilirlik ve geçerliği yapılarak geliştirilen “Edebî Eserlerdeki Kahramanları Rol-Model Alma Ölçeği” kullanılmıştır. Bu amaç doğrultusunda öğrencilerin Türkçe ders kitaplarındaki hikâye edici metinlerinde yer alan kahramanları rol model alma durumlarının aşağıdaki değişkenlere göre anlamlı farklılıklar gösterip göstermediği de incelenmiştir. Bu değişkenler şu şekildedir:

1. Cinsiyet,
2. Anne öğrenim durumu,
3. Baba öğrenim durumu,
4. Kitap okuma sıklığı,
5. Günlük televizyon izleme sıklığı,
6. İnternette video izleme veya web sayfalarında gezinme sıklığı.

Yöntem

Ortaokul öğrencilerinin Türkçe ders kitaplarında yer alan metinlerdeki karakterleri rol model alma durumlarını tespit etmeyi amaçlayan bu çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Karasar’a (2017: 109) göre tarama, geçmişte veya şu an var olan bir durumu olduğu şekliyle belirlemeyi amaçlayan bir araştırma modelidir. Bu araştırma türünde bir konu veya olayla ilgili araştırmaya katılanların tutum, ilgi, beceri, kabiliyet gibi özellikleri betimlenmekte, diğer araştırma türlerine oranla daha büyük örneklem üzerinde çalışmalar yapılmaktadır. Tarama modelinin ekonomiklik ve hızlı veri toplayabilme gibi çeşitli avantajları bulunmaktadır (Creswell, 2017). Bu bakımdan ortaokul öğrencilerinin Türkçe ders kitaplarında yer alan metinlerdeki karakterleri rol alma durumları az sayıda birey kullanılarak belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmada veriler tek seferde toplandığı için kesitsel bir tarama yöntemi kullanılmıştır (Creswell, 2017).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu ortaokulda öğrenim görmekte olan 356 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme yoluyla tespit edilmiştir. Uygun örnekleme yönteminde, araştırmacı yapacağı çalışmaya uygun ve kolayca ulaşabileceği bir grubu tespit etmekte ve bu gruptan araştırma verilerini toplamaktadır. Bu örnekleme yönteminde zaman, para ve iş gücü kaybını önleme veya en aza indirme amaçlanır (Büyüköztürk vd., 2016). Bu bağlamda, araştırmanın örnekleminin belirlenmesinde “Google Forms” online anket uygulaması kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini oluşturan öğrencilerin demografik bilgileri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1: Öğrencilerin sosyo-demografik bilgilerine ilişkin betimsel sonuçlar.

Değişken	Kategori	n	%
Cinsiyet	Erkek	141	39,6
	Kadın	215	60,4
	Toplam	356	100
Anne Öğrenim Durumu	Okuryazar değil	99	27,8
	Okuryazar	42	11,8
	İlkokul	110	30,09
	Ortaokul	54	15,2
	Lise	33	9,2
	Ön lisans	6	1,7
	Lisans	12	3,4
	Toplam	356	100
Baba Öğrenim Durumu	Okuryazar değil	28	7,9
	Okuryazar	17	4,8
	İlkokul	109	30,06
	Ortaokul	72	20,2
	Lise	89	25
	Ön lisans	13	3,7
	Lisans	23	6,5
	Yüksek lisans	5	1,4
	Toplam	356	100
Kitap Okuma Sıklığı	Her gün	162	45,5
	İki günde bir	95	26,7
	Haftada bir	38	10,7
	İki haftada bir	10	2,8
	Ayda bir	13	3,7
	Yılda bir	3	0,8
	Nadiren	25	7,0
	Hiçbir zaman	10	2,8
Toplam	356	100	
Günlük Televizyon İzleme Sıklığı	1-2 saat arası	231	64,9
	2-4 saat arası	91	25,6
	4-6 saat arası	20	5,6
	6-8 saat arası	8	2,2
	8-10 saat arası	2	0,6
	10 saat ve üzeri	4	1,1
Toplam	356	100	
İnternette Video İzleme veya Web Sayfalarında Gezinme Sıklığı	1-2 saat arası	248	69,7
	2-4 saat arası	68	19,1
	4-6 saat arası	23	6,5
	6-8 saat arası	6	1,7
	8-10 saat arası	4	1,1
	10 saat ve üzeri	7	2
Toplam	356	100	

Tablo 1'e bakıldığında, araştırmaya katılan öğrencilerden çoğunluğunun kadın (%60,4) olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin ebeveynlerinin eğitim durumları incelendiğinde annelerin (%30,09) ve babaların (%30,06) büyük çoğunluğunun ilkokul mezunu olduğu görülmektedir. Kitap okuma sıklığına göre öğrencilerin büyük çoğunluğunun (%45,5) her gün kitap okuduğu, televizyon izleme sıklığına göre öğrencilerin büyük çoğunluğunun (%64,9) 1 ile 2 saat arası televizyon izlediği, internette video izleme veya web sitelerinde gezinme durumuna göre ise öğrencilerin büyük çoğunluğunun (%69,7) 1 ile 2 saat arası internette video izlediği veya web sitelerini ziyaret ettiği görülmektedir.

Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada, Erol ve Kaya (2022) tarafından geliştirilen "Edebî Eserlerdeki Kahramanları Rol-Model Alma Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçme aracının geliştirilmesi sürecinde, toplanan veriler madde ayırt ediciliği, kapsam geçerliliği ve yapı geçerliliğine tabi tutularak analiz edilmiştir. Başlangıçta 309 öğrenciden toplanan veriler analize sokulmuş ve ölçeğin keşfedici faktör analizi gerçekleştirilmiştir. Daha sonra ölçeğin 13 maddeden oluşan tek faktörlü yapısı ortaya çıkarılmıştır. Ölçeğin KMO katsayısının 0,88 olduğu; madde faktör yük değerlerinin 0,684-0,489 aralığında olduğu;

doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarına göre $\chi^2/sd=1.50$, $CFI=0,96$, $GFI=0,95$ değerlerinin uyum indeksini karşıladığı tespit edilmiştir. Ölçeğin güvenirlik uyumuna bakılarak Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı 0,85 olarak bulunmuştur. Yapılan analizler sonucunda rol-model alma ölçeğinin geçerli ve güvenilir olduğu belirlenmiştir. Beşli likert tipinde derecelendirilen ölçek toplamda 13 maddeden oluşmaktadır. Bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 65 iken en düşük puan 13'tür.

Verilerin Analizi

Araştırmada Rol-Model Alma Ölçeği'nden elde edilen veriler, SPSS 22 paket programı ile analiz edilmiştir. İlk olarak tek boyutlu yapıya sahip olan bu ölçekten toplanan puanlar analiz edilerek çeşitli değişkenlerin betimsel istatistikleri (n ve yüzde) ortaya konulmuştur. Daha sonra elde edilen verilerin normal dağılımda olmadığı tespit edilmiştir. Bu bağlamda veriler analiz edilirken non-parametrik testlerden iki grup için yapılan Mann Whitney U; ikiden fazla grup için yapılan Kruskal Wallis H testleri kullanılmıştır. Ölçeğin bu araştırma için Chorbach Afla güvenirlik değeri hesaplanmış ve bu hesaplama sonucunda güvenirlik katsayısının 0,90 olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç ölçeğin bu araştırma için oldukça güvenilir olduğunu ortaya koymaktadır.

Bulgular

Bu bölümde araştırmanın amacına ve alt sorularına ait bulgu ve yorumlara yer verilmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin Türkçe ders kitaplarındaki hikâye edici metinlerinde yer alan kahramanları rol model alma durumlarına ilişkin bulgu ve yorumlar

Ortaokul öğrencilerinin rol model alma seviyelerinin betimsel istatistiği Tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo 2: Ortaokul öğrencilerinin rol model alma seviyelerinin puan ortalamaları.

Rol Model Alma Ölçeği	N	Min.	Max.	Ort.	Ss	Çarpıklık	Basıklık
Ölçek Toplamı	356	13	65	54,69	9,673	-1,403	2,186

Tablo 2'ye göre araştırmaya 356 ortaokul öğrencisi katılmış ve öğrencilerin rol model alma ölçeğinden en az 13, en çok ise 65 puan alabileceği görülmektedir. Öğrenciler tek boyutlu bu ölçeğin toplamından 54,69 ortalama puan almışlardır. Buradan hareketle ölçekten alınabilecek en düşük ve en yüksek puanlar ve öğrencilerin ölçeğin toplamından aldıkları ortalama puan göz önüne alındığında, öğrencilerin Türkçe ders kitaplarındaki hikâye edici metinlerinde yer alan kahramanları rol model alma durumlarının yüksek düzeyde olduğu söylenebilir.

Cinsiyet değişkenine göre bulgu ve yorumlar

Ortaokul öğrencilerinin Türkçe ders kitaplarında yer alan metinlerdeki karakterleri rol model alma durumlarını cinsiyet değişkenine göre incelemek için Mann Whitney U testi yapılmış ve yapılan analiz sonuçlarına Tablo 3'te yer verilmiştir.

Tablo 3: Ortaokul öğrencilerinin rol model alma durumları ile cinsiyet değişkeni arasındaki ilişkiyi gösteren Mann Whitney U testi sonuçları.

	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Ölçek Toplamı	Kadın	215	178,37	38349,00	15129	0,976
	Erkek	141	178,70	25197,00		

Tablo 3'e göre ortaokul öğrencilerinin rol model alma ölçeğinin toplamından aldıkları puanlar ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı farklılığın olmadığı görülmektedir ($U= 15129$, $p>0,05$, $p=0,976$). Buradan hareketle cinsiyet değişkeninin öğrencilerin Türkçe ders kitaplarında yer alan metinlerdeki karakterleri rol model alma durumları üzerinde etkili olmadığı sonucu çıkarılabilir.

Anne öğrenim durumu değişkenine göre bulgu ve yorumlar

Ortaokul öğrencilerinin Türkçe ders kitaplarında yer alan metinlerdeki karakterleri rol model alma durumlarının anne öğrenim durumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için Kruskal Wallis H testi yapılmıştır. Yapılan analizden elde edilen bulgular Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4: Ortaokul öğrencilerinin rol model alma durumları ile anne öğrenim durumu arasındaki ilişkiyi gösteren Kruskal Wallis H testi sonuçları.

	Anne Öğrenim Durumu	N	Sıra Ortalaması	sd	X²	p
Ölçek Toplamı	Okuryazar değil	99	180,15	6	4,747	0,577
	Okuryazar	42	158,90			
	İlkokul	110	189,28			
	Ortaokul	54	160,70			
	Lise	33	187,68			
	Ön lisans	6	182,92			
	Lisans	12	187,29			

Tablo 4'e göre öğrencilerin ölçeğin toplamından aldığı puanlar ile anne öğrenim durumu değişkeni arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmektedir ($X^2=4,747$, $p>0,05$, $p=0,577$). Bu bakımdan öğrencilerin anne öğrenim durumunun rol model alma durumları üzerinde etkili olmadığı söylenebilir.

Baba öğrenim durumu değişkenine göre bulgu ve yorumlar

Ortaokul öğrencilerinin Türkçe ders kitaplarında yer alan metinlerdeki karakterleri rol model alma durumlarının baba öğrenim durumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için Kruskal Wallis H testi yapılmıştır. Yapılan analizden elde edilen bulgular Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5: Ortaokul öğrencilerinin rol model alma durumları ile baba öğrenim durumu arasındaki ilişkiyi gösteren Kruskal Wallis H testi sonuçları.

	Baba Öğrenim Durumu	N	Sıra Ortalaması	sd	X²	p
Ölçek Toplamı	Okuryazar değil	28	171,64	7	10,533	0,160
	Okuryazar	17	199,03			
	İlkokul	109	161,97			
	Ortaokul	72	179,95			
	Lise	89	196,22			
	Ön lisans	13	139,04			
	Lisans	23	206,80			
	Yüksek Lisans	5	143,50			

Tablo 5 incelendiğinde öğrencilerin ölçeğin toplamından aldığı puanlar ile baba öğrenim durumu değişkeni arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmektedir ($X^2=10,533$, $p>0,05$, $p=0,16$). Bu bakımdan öğrencilerin baba öğrenim durumunun rol model alma durumları üzerinde etkili olmadığı sonucu çıkarılabilir.

Kitap okuma sıklığı değişkenine göre bulgu ve yorumlar

Ortaokul öğrencilerinin Türkçe ders kitaplarında yer alan metinlerdeki karakterleri rol model alma durumlarının kitap okuma sıklığına göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için Kruskal Wallis H testi yapılmıştır. Yapılan analizden elde edilen bulgular Tablo 6'da yer almaktadır.

Tablo 6: Ortaokul öğrencilerinin rol model alma durumları ile kitap okuma sıklığı arasındaki ilişkiyi gösteren Kruskal Wallis H testi sonuçları.

	Kitap Okuma Sıklığı	N	Sıra Ortalaması	sd	X²	p
Ölçek Toplamı	Her gün	162	189,98	7	6,848	0,445
	İki güne bir	95	173,06			
	Haftada bir	38	169,50			
	İki haftada bir	10	167,30			
	Ayda bir	13	170,31			
	Her Yıl	3	79,50			
	Nadiren	25	155,82			
	Hiçbir zaman	10	186,70			

Tablo 6 incelendiğinde öğrencilerin ölçeğin toplamından aldığı puanlar ile kitap okuma sıklığı değişkeni arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmektedir ($X^2=6,848$, $p>0,05$, $p=0,445$). Bu sonuçtan hareketle öğrencilerin kitap okuma sıklığının rol model alma durumları üzerinde etkili olmadığı sonucu çıkarılabilir.

Günlük televizyon izleme sıklığı değişkenine göre bulgu ve yorumlar

Ortaokul öğrencilerinin Türkçe ders kitaplarında yer alan metinlerdeki karakterleri rol model alma durumlarının günlük televizyon izleme sıklığına göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için Kruskal Wallis H testi yapılmıştır. Yapılan analizden elde edilen bulgular Tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 7: Ortaokul öğrencilerinin rol model alma durumları ile günlük televizyon izleme sıklığı arasındaki ilişkiyi gösteren Kruskal Wallis H testi sonuçları.

	Günlük televizyon izleme sıklığı	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p
Ölçek Toplamı	1-2 saat arası	231	188,33	5	13,951	0,016
	2-4 saat arası	91	170,88			
	4-6 saat arası	20	105,33			
	6-8 saat arası	8	195,06			
	8-10 saat arası	2	145,50			
	10 saat ve üzeri	4	133,25			

Tablo 7'ye bakıldığında öğrencilerin ölçeğin toplamından aldığı puanlar ile günlük televizyon izleme sıklığı değişkeni arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir ($X^2=13,951$, $p>0,05$, $p=0,016$). Bu bakımdan öğrencilerin günlük televizyon izleme sıklığının Türkçe ders kitaplarında yer alan metinlerdeki karakterleri rol model alma durumları üzerinde etkili olduğu söylenebilir.

İnternette video izleme veya web sayfalarında gezinme sıklığı değişkenine göre bulgu ve yorumlar

Ortaokul öğrencilerinin Türkçe ders kitaplarında yer alan metinlerdeki karakterleri rol model alma durumlarının internette video izleme veya web sayfalarında gezinme sıklığına göre herhangi bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için Kruskal Wallis H testi yapılmıştır. Yapılan analizden elde edilen bulgular Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8: Ortaokul öğrencilerinin rol model alma durumları ile internette video izleme veya web sayfalarında gezinme sıklığı arasındaki ilişkiyi gösteren Kruskal Wallis H testi sonuçları.

	İnternette video izleme veya web sayfalarında gezinme sıklığı	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p
Ölçek Toplamı	1-2 saat arası	248	184,15	5	8,529	0,129
	2-4 saat arası	68	182,37			
	4-6 saat arası	23	145,85			
	6-8 saat arası	6	122,67			
	8-10 saat arası	4	91,50			
	10 saat ve üzeri	7	145,57			

Tablo 8'e göre öğrencilerin ölçeğin toplamından aldığı puanlar ile internette video izleme veya web sayfalarında gezinme sıklığı değişkeni arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmektedir ($X^2=8,529$, $p>0,05$, $p=0,129$). Bu bakımdan öğrencilerin internette video izleme veya web sayfalarında gezinme sıklığının Türkçe ders kitaplarında yer alan metinlerdeki karakterleri rol model alma durumlarını etkilemediği sonucuna ulaşılabilir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Ortaokul öğrencilerinin Türkçe ders kitaplarındaki hikâye edici metinlerinde yer alan kahramanları rol model alma durumlarını cinsiyet, anne öğrenim durumu, baba öğrenim durumu, kitap okuma sıklığı, günlük televizyon izleme sıklığı, internette video izleme veya web sayfalarında gezinme sıklığı değişkenlerine göre inceleyen bu çalışmada şu sonuçlara ulaşılmıştır.

Ortaokul öğrencilerinin Türkçe ders kitaplarında yer alan hikâye edici metinlerindeki kahramanları rol model alma durumuna sahip olduğu tespit edilmiştir. İlgili alan yazın incelendiğinde Aytan, Çalıcı ve Erdem (2018), öğrencilerin 7. sınıf Türkçe ders kitabında yer alan öyküleyici metinlerdeki kahramanları rol model olma durumlarını tespit etmek amacıyla yaptıkları çalışmada kitapta yer alan öyküleyici metinlerden 7'sinde (%50) kahramanlar öğrencilere rol model olma yeterliğine sahipken 7'sinde (%50) ise bu yeterliğe sahip olmadıkları belirlenmiştir. Bu araştırmanın sonuçları ilgili araştırmanın sonuçlarıyla kısmen örtüşmektedir. Yıldırım (2011), Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 6. sınıflarda okutulması kararlaştırılan kitaplardan rastgele seçtiği 3 Türkçe ders kitabında yer alan öykülerin öğrencilerin duyuşsal gelişim dönemlerine uygunluğunu tespit etmeye çalışmıştır. Araştırma sonucunda incelenen 12 öyküden 6'sında öğrencilerin öykünebilecekleri kahramanlar olduğunu tespit etmiştir. Araştırma bu yönüyle ilgili araştırmanın sonuçlarıyla kısmen örtüşmektedir. Ancak Yıldırım, bu metinlerdeki kahramanların öğrencilerin kendileriyle özdeşim kurabilecekleri özelliklere istenen düzeyde sahip olmadıklarını, kahramanların gerek fiziksel gerekse psikolojik özelliklerinin bütüncül bir şekilde kurgulanmadığını tespit etmiştir. Araştırmanın bu sonucu ilgili araştırmanın sonuçlarıyla örtüşmemektedir. Ceran (2015) Millî Mücadele Dönemi'nde kahramanlıklarıyla hem milletin gönlünde hem de tarihte yer edinmiş kadın ve erkek kahramanlar hakkında yazılmış edebî eserlerin çocukların karakter gelişimine hangi yönlerden katkı sağlayacağını ve onlara rol model olup olamayacağını tespit etmeye çalışmıştır. Araştırma sonucunda Millî Mücadele'nin yerel kahramanlarının vatan sevgisi, ümit, güven-güvenilirlik, cesaret, azim ve kararlılık, birlik-beraberlik ve dayanışma, inanç, özgürlük, sorumluluk ve sabır gibi karakter özelliklerini edindirmede çocuklara rol model olabileceklerini tespit etmiştir. Bu araştırmanın sonuçları ilgili araştırmanın sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir.

Cinsiyet, anne öğrenim durumu, baba öğrenim durumu, kitap okuma sıklığı, internette video izleme veya web sayfalarında gezinme sıklığı değişkenlerin öğrencilerin Türkçe ders kitaplarında yer alan hikâye edici metinlerdeki karakterleri rol model alma durumları üzerinde etkili olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. İlgili alan yazında benzer çalışmalara rastlanmamıştır. Fakat Erjem ve Çağlayandereli (2006) gençlerin televizyondaki yerli dizi ve filmlerden etkilenme düzeylerini tespit etmek amacıyla yaptıkları çalışmada erkek öğrencilerin kız öğrencilerden daha fazla model alma davranışında bulduklarını tespit etmiştir. Bu araştırmanın sonuçları ilgili araştırmanın sonuçlarıyla örtüşmemektedir.

Ortaokul öğrencilerinin günlük televizyon izleme sıklığının Türkçe ders kitaplarında yer alan metinlerdeki karakterleri rol model alma durumları üzerinde etkili olduğu tespit edilmiştir. İlgili alan yazın tarandığında yapılan birçok çalışmada öğrencilerin ve gençlerin dizi-film karakterlerini rol model aldıkları tespit edilmiştir. Türk (2020), popüler dizi-filmlerin lise öğrencilerinin rol model alma davranışı üzerindeki etkisini incelediği çalışmasının sonucunda öğrencilerin dizi-film karakterlerine öykünerek onlar gibi olmak istediklerini tespit etmiştir. Türk; öğrencilerin kariyer edinme, fiziksel görünüm, kıyafet, konuşma tarzı, vatan sevgisi, motivasyon sağlama ve kişiler arası ilişkiler gibi yönlerden bu karakterlerden etkilendiklerini bulmuştur. Üstündağ (2019) 10- 15 yaş aralığındaki gençlerin model aldıkları televizyon karakterleriyle ilgili yaptığı araştırma sonucunda kızların ve erkeklerin izledikleri karakterlerden eğlenceli, yakışıklı, güzel, başarılı, etkileyici, güçlü ve takdir edilen özellikleri olanları model aldıklarını tespit etmiştir. Karaboğa (2019) yaptığı çalışmada lise öğrencilerinin özellikle medya dünyasındaki ünlüleri rol model olarak seçtiklerini bulmuştur. Semerci ve Kalçık (2017) yaptıkları çalışma sonucunda lise öğrencilerinin dizi-film karakterlerini kendilerine örnek aldıklarını, onlar gibi davranmayı sevdiğini tespit etmiştir. Erjem ve Çağlayandereli (2006) yaptıkları çalışmada gençlerin televizyondaki yerli dizi ve filmlerden etkilendiklerini belirlemiştir. King ve Multon (1994) ise yaptıkları çalışma sonucunda çocukların ve genç ergenlerin televizyondaki kahramanları büyük oranda rol model olarak aldıklarını bulmuşlardır. Ortaokul öğrencilerinin günlük televizyon izleme sıklığının Türkçe ders kitaplarında yer alan metinlerdeki karakterleri rol model alma durumları üzerinde etkili olmasının öğrencilerin dizi-filmlerdeki kahramanları rol model alma durumlarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu araştırmanın sonuçlarından hareketle şu önerilerde bulunabilir:

- Öyküleyici metinlerde yer alan kahramanların kişisel, sosyal vb. özellikleri öğrencilerin gelişim ve yaş özellikleri göz önünde bulundurularak düzenlenebilir.
- Dizi veya filmi yapılan öykü ve romanlar, metin olarak Türkçe ders kitaplarında kullanılabilir.
- Öğrencilerin rol model alabileceği uygun karakter ve kişilik tiplerine sahip çocuk edebiyatı eserleri tespit edilerek okutulabilir.
- Türkçe ders kitabındaki okuma, dinleme ve serbest okuma metinlerinde geçen kişilik tipleri tespit edilebilir.

Kaynaklar

- Ağca, H. (1999). *Yazılı anlatım*. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Akdoğan, D. (2018). *Öyküleyici metinlerin 7. sınıf öğrencilerinin okuma motivasyonuna etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
- Anılan, H., & Kaynaş, E. (2015). Beşinci sınıf öğrencilerinin öyküleyici metin yazma becerilerinin değerlendirilmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (26), 121-147. <https://dergipark.org.tr/en/pub/zgefd/issue/47934/606372>
- Aytan, T., Çalıcı, M. A., & Erdem, A. (2018). Türkçe ders kitaplarındaki öyküleyici metin kahramanlarının rol model olma durumları üzerine bir araştırma. *Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi (IBAD)*, 3(2), 634-652. DOI: 10.21733/ibad.435151
- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Başçam Çelik, İ. (2011). *İlköğretim II. kademe Türkçe ders kitaplarında yer alan öyküleyici metinlerin eleştirel düşünme becerisi kazandırma açısından incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Can, K. (1999). *Yazılı anlatım ve yazı türleri*. Ankara: Devran Matbaacılık.
- Ceran, D. (2015). Çocuklara rol model olması bakımından Millî Mücadele kahramanları ve edebî eserlere yansımaları: "Kurtuluşun Kahramanları" kitap dizisi örneği. *Tarih Okulu Dergisi*, XXIV, 135-157.
- Creswell, J. W. (2017). *Araştırma deseni: Nitel, nicel ve karma yöntem yaklaşımları*. (Çev. Selçuk Beşir Demir). 3.Baskı, Ankara: Eğiten Kitap.
- Demirel, Ş., Çeçen M.A., Seven S., Tozlu N. & Uludağ M.E. (2010). *Edebi metinlerle çocuk edebiyatı*. Ankara, Pegem Akademi Yayınevi.
- Diakidoy, I. A. N., Stylianou, P., Karefillidou, C., & Papageorgiou, P. (2005) The relationship between listening and reading comprehension of different types of text at increasing grade levels. *Reading Psychology*, 26(1), 55-80. <https://doi.org/10.1080/02702710590910584>

- Elkatmış, V., & Kayman, F. (2023). Çocuk edebiyatı eserlerinde yer alan engelli hayvan karakterlere ilişkin öğrenci görüşleri. *International Journal of Language Academy*, 11(2), 331-344.
- Erjem, Y., & Çağlayandereli, M. (2006). Televizyon ve gençlik: Yerli dizilerin gençlerin model alma davranışı üzerindeki etkisi. *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 30(1), 15-30.
- Erol, T. & Kaya, M. (2022). Edebî eserlerdeki kahramanları rol-model alma ölçeğinin geliştirilmesi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (31), 348-364. DOI: 10.29000/rumelide.1221583
- Gibson, D. E. (2004). Role model in career development: New direction for theory and research. *Journal of Vocational Behavior*, 65(1), 134-156.
- Karaboğa, T. M. (2019). Lise öğrencilerinin rol model tercihlerine ilişkin bir çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(2), 363-391.
- Karasar, N. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık
- Kaya, M. & Erol, S. (2021). Ortaokul Türkçe ders kitaplarında yer alan öyküleyici metinlerdeki empati durumlarının değerlendirilmesi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(1), 89-105 . DOI: 10.33437/ksusbd.821126
- Kaya, M. & Kardaş, M. N. (2019). Türkçe öğretmenleri ile Türkçe öğretmeni adaylarının Türkçe ders kitaplarındaki metinlerle ilgili görüşleri. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(21), 323-342.
- Kaya, M. & Çiftçi, Ö. (2020). Teachers and Students' Evaluation of Listening Texts in Turkish Textbooks. *International Journal of Education & Literacy Studies*, 8(1), 84-94. <http://dx.doi.org/10.7575/aiac.ijels.v.8n.1p.84>
- Kayman, F. & Kaya, M. (2021). Ortaokul öğrencilerinin Türkçe dersi için yaptıkları ders dışı faaliyetlere ilişkin görüşleri üzerine bir inceleme. *Muş Alparslan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 1-16.
- King, M.M., & Multon, K.D. (1996). The effects of television role models on the career aspirations of African-American junior high school students. *Journal of Career Development*, 23(2), 111-125.
- Kurnaz, H., & Akaydın, Ş. (2015). Türkçe öğretmeni adaylarının bilgilendirici ve öyküleyici metinleri özetleme becerileri. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(2), 141-156. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/erzisosbil/issue/45172/565551>
- Marshall, G. (2003). *Sosyoloji sözlüğü*. (O. Akınhay ve D. Kömürcü, Çev.). Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- Morgenroth, T., Ryan, M. K., & Peters, K. (2015). The motivational theory of role modeling: how role models influence role aspirants' goals. *Review of General Psychology*, 19(4), 465-483.
- Özgökbel-Bilis, P. (2014). Rol modelleri ve toplumsal değerler açısından "Uçaklar" adlı animasyon filmi üzerine bir inceleme. *Selçuk İletişim*, 8(3), 201-227.
- Paice, E., Heard, S., & Moss, F. (2002). How important are role models in making good doctors? *Bmj*, 325(7366), 707-710.
- Semerci, N. & Kalçık, C. (2017). Televizyonda yayınlanan dizilerin lise öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme etkisine ilişkin öğrenci görüşleri. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 237-262.
- Sever, S. (2007). *Çocuk ve edebiyat*. Ankara, Kök Yayıncılık.
- Sever, S. (2013). *Çocuk edebiyatı ve okuma kültürü*. Ankara: Tudem Yayıncılık.
- Singer, M., Harkness, D., & Stewart, S. T. (1997). Constructing inferences in expository text comprehension. *Discourse Processes*, 24, 199-228.
- Sur, E. (2021). Türkçe ders kitaplarında yer alan öyküleyici metinlerin eleştirel düşünme becerisi kazandırma bağlamında incelenmesi. *Ondokuz Mayıs University Journal of Education Faculty*, 40(1), 403-422.
- Türk, N. (2020). *Popüler dizi-filmlerin lise öğrencilerinin rol model alma davranışı üzerindeki etkisi: Onun Gibi Olsam* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Üstündağ, A. (2019). Gençlerin model aldıkları televizyon karakterleri. *Akademik İncelemeler Dergisi (AID)*, 14(1), 27-50.
- Vescio, J. A., Crosswhite, J. J., & Wilde, K. (2004, August). *The impact of gendered heroism on adolescent girls and their sport role models*. Pre-Olympic Congress, International Congress on Sport Science, Sport Medicine and Physical Education, Thessaloniki.
- Yıldırım, D. (2011). 6. Sınıf Türkçe ders kitaplarında yer alan öykülerin çocukların duyuşsal gelişimlerine uygunluğu. *Türkçe Öğretimi Üzerine Çalışmalar*, 165-175.
- Yıldırım, K., Yıldız, M., Ateş, S. & Rasinski, T. (2010). İlköğretim beşinci sınıf Türk öğrencilerin metin türlerine göre okuduğunu ve dinlediğini anlama düzeyleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 10, 1855-1891.

Extended Abstract

In this study, which aims to determine the role modeling status of the characters in the texts in the Turkish textbooks of secondary school students, the survey model was used. According to Karasar (2017: 109), survey is a research model that aims to determine a past or present situation as it is. In this type of research, the characteristics such as attitudes, interests, skills, abilities of the participants in the research on a subject or event are described, and studies are conducted on larger samples compared to other types of research. The survey model has various advantages such as economy and rapid data collection (Creswell, 2017). In this respect, it was attempted to determine the role-taking situations of the characters in the texts in the Turkish textbooks of secondary school students by using a small number of individuals. In the study, a cross-sectional survey method was used because the data were collected at one time (Creswell, 2017). The study group of the research consisted of 356 students studying in secondary school. The sample of the study was determined through convenient sampling from non-random sampling methods. In the study, the "Scale of Role-Modeling Heroes in Literary Works" developed by Erol and Kaya (2022) was used. The data obtained during the development of the measurement tool were analyzed in terms of content validity, construct validity and item discrimination. In the data analysis of the research, it was determined that the data were not normal by looking at the normality assumptions and accordingly, Mann-Whitney U test and Kruskal Wallis H test were used.

It has been determined that middle school students take the protagonists in the narrative texts in Turkish textbooks as role models. When the related literature is examined, Aytan, Çalıcı, and Erdem (2018) conducted a study to determine the role modeling status of the protagonists in the narrative texts in the 7th grade Turkish textbook, and it was determined that in 7 (50%) of the narrative texts in the book, the protagonists had the competence of role models, while in 7 (50%) of the narrative texts, the protagonists in the text did not have the competence of role modeling. The results of this study partially overlap with the results of the related study. Yıldırım (2011) tried to determine the suitability of the stories in 3 Turkish textbooks randomly selected by the Ministry of National Education from the books decided to be taught in the 6th grades for students' affective developmental periods. As a result of the research, it was determined that 6 of the 12 stories analyzed had heroes that students could emulate. In this respect, the research partially overlaps with the results of the related research. However, it was determined that the heroes in these texts did not have the characteristics that would enable students to identify with them at the desired level, and that both the physical and psychological characteristics of the heroes were not constructed in a holistic way. This result of the study does not coincide with the results of the related research.

It was concluded that the variables of gender, mother's education level, father's education level, frequency of reading books, frequency of watching videos on the internet or surfing web pages were not effective on the role modeling of the characters in the narrative texts in Turkish textbooks. Similar studies were not found in the related literature. However, Erjem and Çağlayandereli (2006), in their study to determine the level of young people's being influenced by domestic TV series and movies on television, found that male students engaged in modeling behavior more than female students. The results of this study do not overlap with the results of the related study.

It was determined that the frequency of daily television viewing of secondary school students was effective on the role modeling of the characters in the texts in Turkish textbooks. When the relevant literature is reviewed, many studies have determined that students and young people take TV series-film characters as role models. Türk (2020) examined the effect of popular TV series-films on high school students' role modeling behavior and found that students emulated TV series-film characters and wanted to be like them. He found that students were influenced by aspects such as career acquisition, physical appearance, clothing, speaking style, patriotism, motivation and interpersonal relationships. Üstündağ (2019) conducted a study on the television characters that young people between the ages of 10 and 15 take as models and found that girls and boys take as models those who have fun, handsome, beautiful, successful, impressive, powerful and admired features among the characters they watch. Karaboğa (2019) found that high school students especially choose celebrities in the media world in their role model behaviors. Erjem and Çağlayandereli (2006) found that young people are influenced by domestic TV series and movies on television. The fact that the daily television viewing frequency of secondary school students is effective on the role modeling of the characters in the texts in the Turkish textbooks may be due to the fact that the students take the heroes in the series-movies as role models. Based on the results of this study, the following suggestions can be made:

- Personal, social, etc. characteristics of the heroes in narrative texts can be organized by taking into account the development and age characteristics of the students.
- Stories and novels that are made into TV series or movies can be used as texts in Turkish textbooks.